

Contextul politicilor

Copilăria este o experiență genizată. Astfel, nevoile și drepturile fetelor necesită o atenție specială în politicile care vizează copiii. Expunerea fetelor și a băieților la stereotipurile de gen prezente în mass-media și în sistemul educațional, precum și tratamentul diferit aplicat fetelor și băieților au ca efect opțiuni educaționale și cariere profesionale stereotipe. Fetele copii sunt mai vulnerabile la violența pe criterii de gen, inclusiv la abuzuri sexuale, pornografie și trafic de ființe umane. Recent, au apărut și alte forme de violență care fac uz de noile tehnologii și vizează copiii, în special fetele, cum ar fi comportamentul agresiv pe internet. Fetele din zonele rurale îndepărtate, fetele cu handicap, fetele rome și fetele din instituțiile de îngrijire a copilului continuă să întâmpine dificultăți în ceea ce privește accesul la servicii de sănătate, de educație și sociale. În plus, obiceiurile alimentare, sănătatea generală și sexuală au o dimensiune de gen și sunt trăite diferit de către fete și băieți.

Concluziile Consiliului UE privind raportul președinției slovene (2008)

- Consideră că politicile și angajamentele UE care se adresează copiilor nu iau în considerare suficient dimensiunea de gen.
- Afirmă că dezavantajelor specifice care caracterizează situația fetelor li s-a acordat o atenție specială în puține domenii (de exemplu, anumite forme de discriminare și violență, cum ar fi mutilarea genitală feminină).

Agenda Uniunii Europene pentru drepturile copilului (2011)

- Caută să încurajeze punerea în aplicare eficientă a dispozițiilor din Carta drepturilor fundamentale a UE referitoare la drepturile copilului și din CNUDC (Convenția ONU privind drepturile copilului).
- Propune o serie de acțiuni concrete (cum ar fi justiție în interesul copilului, protejarea copiilor aflați în situații vulnerabile, combaterea violențelor împotriva copiilor în interiorul și în afara UE).

Directivele Uniunii Europene (2011-2012)

- Consideră că riscul de violență afectează cu precădere copiii și își propun să consolideze cadrul pentru protecția victimelor (Directiva 2011/36/UE privind combaterea traficului de persoane, Directiva 2011/92/UE privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor).
- Evidențiază faptul că sunt necesare servicii specializate destinate grupurilor vulnerabile (de exemplu, femeile victime ale abuzurilor și copiii acestora) (Directiva 2012/29/UE privind victimele criminalității).

Raportul consultativ al Comisiei Europene și Concluziile Consiliului EPSCO (2012)

- Abordează impactul crizei economice și financiare asupra copiilor.

Recomandarea Comisiei Europene (2013)

- Recunoaște riscul crescut de sărăcie și excluziune socială la care sunt expuși copiii.
- Subliniază că egalitatea de gen și combaterea discriminării din orice motiv la care sunt supuși copiii ar trebui să facă parte din orice efort de soluționare a sărăciei și excluziunii sociale în cazul copiilor.
- Recunoaște copiii ca fiind titulari de drepturi independenți și invită la adoptarea de măsuri care să vizeze problemele specifice ale copiilor (de exemplu, reducerea ratei abandonului școlar timpuriu) și violența împotriva copiilor.

Obiectivele strategice ale Platformei de acțiune Beijing+20 și indicatorii UE

- L.1.** Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva fetelor
- L.2.** Eliminarea atitudinilor și a practicilor culturale negative împotriva fetelor
- L.3.** Promovarea și protejarea drepturilor fetelor copii și sensibilizarea sporită cu privire la nevoile și potențialul acestora
- L.4.** Eliminarea discriminării fetelor în ceea ce privește educația, dezvoltarea abilităților și formarea
- L.5.** Eliminarea discriminării fetelor în domeniul sănătății și al nutriției
- L.6.** Eliminarea exploatării economice a muncii copiilor și protejarea tinerelor fete la locul de muncă
- L.7.** Eradicarea violenței împotriva fetelor copii
- L.8.** Promovarea unei cunoașteri sporite de către fetele copii a vieții sociale, economice și politice și a participării lor la aceasta
- L.9.** Consolidarea rolului familiei în îmbunătățirea statutului fetelor copii

În 2008, pe durata președinției slovene a UE, Consiliul a convenit asupra unui număr de indicatori care evaluează educația în domeniul sexual și al relațiilor intime, amploarea imaginii de sine negative pe care o au fetele și băieții și performanța

relativă a fetelor și băieților la vârsta de 15 ani în matematică și științe, precum și prezența femeilor în învățământul terțiar, în discipline unde au tendința de a fi subreprezentate.

Baza de date „Femeile și bărbații în UE – fapte și cifre”, elaborată de Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, furnizează cele mai recente date și informații și este disponibilă la adresa <http://eige.europa.eu/content/women-and-men-in-the-eu-facts-and-figures>

Concluzii în urma analizării datelor disponibile la nivelul UE

Reducerea disparității de gen în ceea ce privește matematica și cunoștințele în domeniul științelor

Din rezultatele studiului PISA din 2012 (Studiul PISA OCDE) reiese că rezultatele obținute de fete la matematică sunt mai slabe decât cele ale băieților. Cu toate acestea, diferențele dintre fete și băieți par să se reducă, comparativ cu anul 2009. În ceea ce privește științele, diferențele dintre rezultatele obținute de fete și cele obținute de băieți sunt mai mici, iar fetele obțin rezultate mai bune decât băieții în majoritatea statelor membre.

Procentul de studente care studiau în domeniul pedagogic și al științelor educației era foarte mare în 2006 și continuă să fie astfel, ajungând la 77 % din totalul studenților în 2012.

Cel mai mare dezechilibru de gen înregistrat în defavoarea femeilor poate fi observat la studenții din cadrul învățământului terțiar, în domeniul științei, al matematicii și informaticii: în 2012, fetele reprezentau sub 50 % în majoritatea statelor membre.

În UE, educația sexuală și în domeniul relațiilor intime variază și tinde să se axeze pe sănătate

Educația sexuală și în domeniul relațiilor intime variază la nivelul statelor membre și se adresează diferitelor grupe de vârstă. În 2012, educația sexuală nu era obligatorie în șapte state membre. Numeroase state membre asigură educație sexuală și în domeniul relațiilor intime doar la vârste mai mici, în timp ce câteva state membre o asigură pe tot parcursul perioadei de școlarizare.

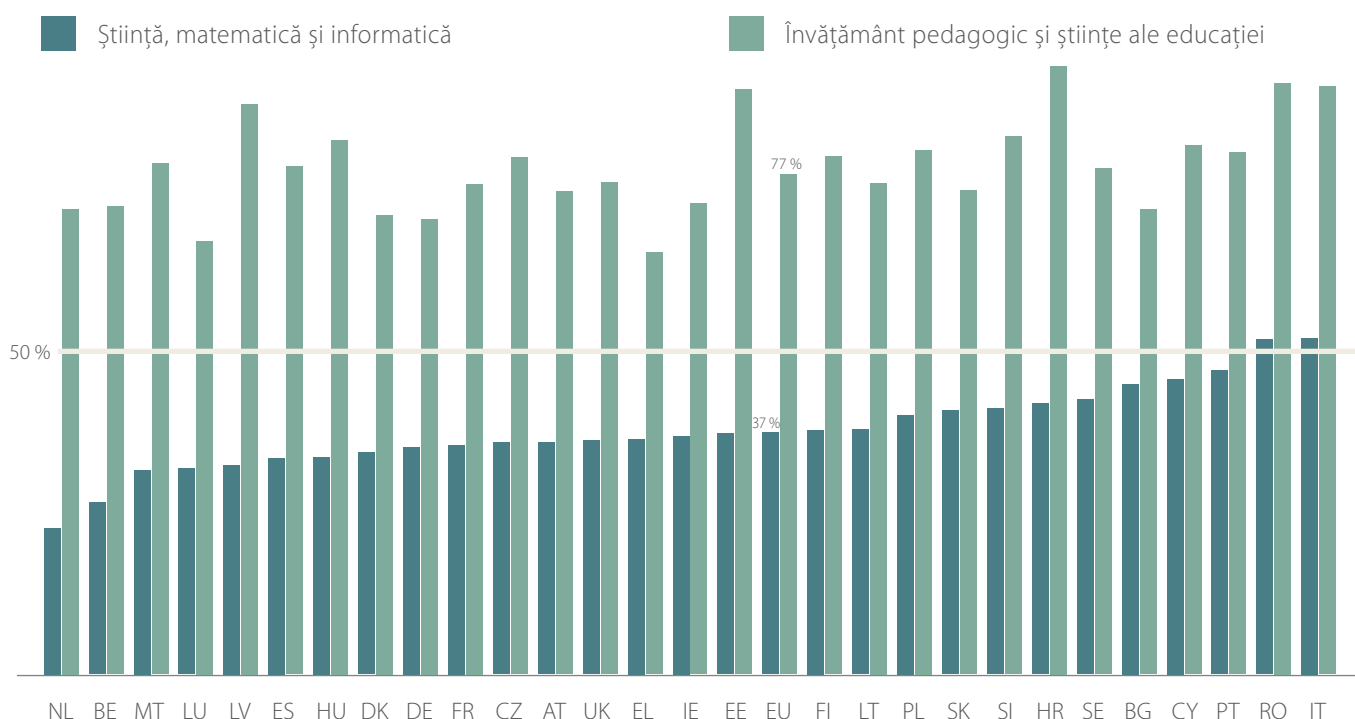
În toate statele membre, educația sexuală și în domeniul relațiilor intime este axată cu precădere pe probleme precum contracepția, infecțiile cu transmitere sexuală și sarcinile neplanificate. În majoritatea cazurilor, programele de învățământ nu abordează subiecte precum violența bazată pe gen, stereotipurile de gen în cadrul relațiilor romantice și stigmatizarea tinerilor cu HIV/SIDA sau a tinerilor aparținând minorităților sexuale. Mai multe state membre au pus în aplicare politici pentru a garanta accesul fetelor la sănătate și drepturi în materie de sexualitate și reproducere.

Fetele au o percepție negativă asupra propriului corp de la o vârstă foarte fragedă

Studiul privind comportamentul în materie de sănătate al copiilor de vârstă școlară (HBSC) efectuat în 2009/2010 cu privire la „Factorii determinanți ai sănătății și bunăstării în rândul tinerilor” oferă informații cu privire la dezvoltarea imaginii de sine a fetelor și băieților, prin chestionarea acestora în legătură cu indicele de masă corporală (IMC) și cu percepția pe care o au asupra propriului corp.

În 2010, numărul fetelor și al băieților care au raportat că sunt „puțin grase/grăși” sau „mult prea grase/grăși” a variat de la un stat membru la altul, dar, în ansamblu și în timp, un număr mai

PROCENTUL STUDENTELOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL TERȚIAR, DIN NUMĂRUL TOTAL AL STUDENȚILOR, 2012

Sursa: Eurostat, Statistici privind educația.

mare de fete decât de băieți au raportat aceste evaluări; 27 % dintre fetele de 11 ani și-au supraapreciat greutatea, comparativ cu 22 % dintre băieți. Între timp, calculele IMC arată că, la vârsta de 11 ani, există o probabilitate mai mare ca băieții să fie supraponderali sau obezi din punct de vedere medical (17 %), comparativ cu fetele (13 %).

Imaginea de sine negativă a fetelor se înrăutățește odată cu vârsta, cea mai mare nemulțumire înregistrându-se la vârsta de 15 ani. Un număr considerabil de fete de 15 ani (40 %) s-au considerat supraponderale în 2010, comparativ cu băieții (22 %). Din cauza percepției negative pe care o au asupra propriului corp, există o probabilitate mai mare ca fetele să urmeze programe de scădere în greutate de la o vârstă foarte fragedă. Procentul fetelor care încep o dietă crește odată cu vârsta, în timp ce cel al băieților scade.

Aceste comportamente sunt, de asemenea, consecința impactului pe care îl au stereotipurile de gen și mass-media asupra imaginii de sine a fetelor prin stigmatizarea greutății și a formei, un aspect încă neluat în considerare de indicatorii actuali.

Stereotipurile de gen afectează diferit grupurile specifice de fete

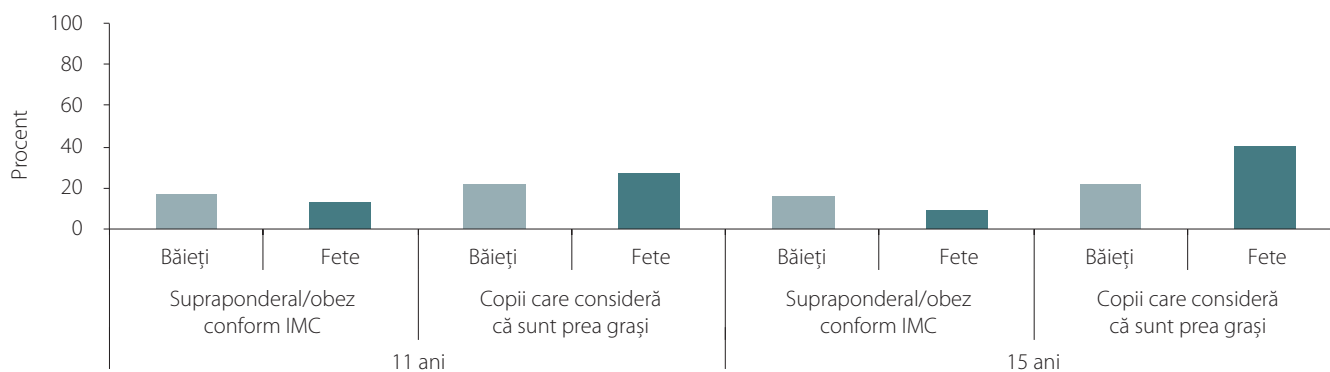
Situațiile și provocările specifice cu care se confruntă fetele de etnie romă au făcut obiectul unor politici și măsuri în mai multe state membre în care există comunități rome. Este necesar să se abordeze probleme cum ar fi abandonul școlar timpuriu, realizările educaționale modeste și o rată ridicată de analfabetism. Același fenomen poate fi observat în rândul

fetelor care provin din familii de migranți sau din familii mai sărace. Aceste fete tind să abandoneze școala devreme, deoarece sunt nevoite să practice meserii slab remunerate sau să-și asume responsabilități familiale și de îngrijire.

Noi forme de violență care vizează fetele

Au apărut recent alte forme de violență care fac uz de noile tehnologii și vizează copiii, în special fetele (de exemplu, comportamentul agresiv pe internet). Unele state membre au început să își modifice legislația pentru a se asigura că fetele sunt protejate împotriva acestei forme de violență psihologică, în special la vârsta la care aceasta ar putea avea consecințe dezastruoase asupra bunăstării lor.

IMAGINEA ASUPRA PROPRIULUI CORP: GRADUL DE NEMULȚUMIRE MANIFESTAT DE FETE ȘI BĂIEȚI FAȚĂ DE PROPRIUL CORP

Sursa: Studiul privind comportamentul în materie de sănătate al copiilor de vârstă școlară (HBSC).

Inițiative utile

Unele state membre au pus în aplicare intervenții bazate pe gen, care încurajează fetele și băieții să ia în considerare subiecte și **parcursuri profesionale** „netradiționale”. Austria, Germania și Țările de Jos organizează anual „Zilele fetelor”, Cipru, Danemarca și Polonia raportează acțiuni similare, cum ar fi campania „Fetele ingineri” din Polonia, iar în Estonia există „zilele carierei” destinate atât fetelor, cât și băieților și se acordă sprijin și formare cu scopul de a încuraja fetele și băieții să aleagă parcursuri profesionale netradiționale, existând și o serie de cursuri de emancipare (UNECE, 2014).

Unele state membre au menționat adoptarea unor măsuri destinate fetelor care se confruntă cu discriminare specifică. România și Slovenia au elaborat **programe de îmbunătățire a accesului la educație** pentru copiii aparținând comunității rome.

Printre inițiativele consemnate în rapoartele către UNECE s-au numărat **problemele de sănătate ale fetelor și eliminarea violenței împotriva acestora**. Portugalia, Ungaria și Danemarca au introdus vaccinarea împotriva papilomavirusului uman (HPV) pentru adolescente, iar în Croația, Programul pentru combaterea și prevenirea bolilor cu transmitere sexuală oferă îndrumare specifică fetelor și părinților cu privire la HPV. Austria și Ungaria și-au exprimat interesul de a direcționa resurse către grupurile de fete mai vulnerabile. Austria finanțează servicii de asistență de urgență destinate „fetelor și femeilor tinere expuse riscului de a cădea victime căsătoriilor forțate sau care sunt deja victime ale acestora”; Ungaria derulează un program de angajament pentru adolescentele considerate „vulnerabile din mai multe puncte de vedere”, cum ar fi tinerele mame și consumatoarele de droguri.

PROGRESE ȘI OBSTACOLE ÎN DOMENIUL L: COPIII FETE

PROGRESE

- OMS a elaborat standarde care le asigură statelor membre o bază solidă pentru punerea în aplicare a orientărilor privind educația sexuală și în domeniul relațiilor intime.
- Decalajul dintre rezultatele obținute de fete și de băieți la disciplina matematică este în scădere.
- Fetele obțin rezultate bune la științe (chiar mai bune decât ale băieților, în majoritatea cazurilor).

OBSTACOLE

- Educația sexuală și în domeniul relațiilor intime variază considerabil pe teritoriul UE și se axează în principal pe aspectele de sănătate.
- Fetele sunt mai susceptibile să considere în mod greșit că sunt supraponderale, fapt care le poate prejudicia sănătatea.
- Fetele sunt subreprezentate în domeniul științei, al matematicii și al informaticii atât în școală, cât și în cadrul învățământului terțiar.
- Probabilitatea ca fetele să aleagă cariere în științele educației și formării rămâne în continuare mare.

Calea de urmat pentru UE

- Perspectivele fetelor necesită o abordare holistică, care să înglobeze și alte domenii din Platforma de acțiune Beijing+20 (de exemplu sănătatea, educația, sărăcia, mijloacele de informare în masă).
- Progresele înregistrate de fete la matematică și științe trebuie consolidate prin obținerea unei reprezentări mai echilibrate a acestora în învățământul științific, matematic și informatic superior.
- Este necesară o abordare mai globală a educației sexuale și a educației în domeniul relațiilor intime; extinderea acestei abordări spre impactul normelor, al atitudinilor și al stereotipurilor și promovarea relațiilor bazate pe egalitatea de gen.
- Percepția corectă asupra propriului corp trebuie consolidată de la o vârstă fragedă și trebuie însoțită de măsuri care să vizeze imaginea de sine a fetelor, inclusiv normele, atitudinile și stereotipurile.
- Sunt necesare măsuri de combatere a formelor de violență care fac uz de noile tehnologii (de exemplu, comportamentul agresiv pe internet).

Europäisches Institut für Gleichstellungsfragen (EIGE)

Das Europäische Institut für Gleichstellungsfragen (EIGE) ist das EU-Kompetenzzentrum für Gleichstellungsfragen. Das EIGE unterstützt politische Entscheidungsträger und alle relevanten Einrichtungen in ihren Bemühungen zur Verwirklichung der Gleichstellung von Frauen und Männern in Europa und darüber hinaus, indem es spezifisches Fachwissen sowie verlässliche und vergleichbare Daten zur Gleichstellung in Europa bereitstellt.

Weitere Informationen: <http://eige.europa.eu>

Das Ressourcen- und Dokumentationszentrum (RDC) des Europäischen Instituts für Gleichstellungsfragen (EIGE) ist ein innovatives und praktisches Instrument, das dabei hilft, wichtige Ressourcen zur Geschlechtergleichstellung zu finden, den Austausch von Wissen unter den an der Gleichstellungspolitik und -praxis interessierten Personen erleichtert und einen Online-Bereich für Diskussionen und Debatten bietet.

Weitere Informationen: <http://eige.europa.eu/content/rdc>

Kontakt:

Europäisches Institut für Gleichstellungsfragen
Gedimino pr. 16, LT-01103 Vilnius, LITAUEN
Tel. +370 521574-44/00

facebook.com/eige.europa.eu

twitter.com/eurogender

youtube.com/eurogender

<https://eurogender.eige.europa.eu>

ISBN 978-92-9493-277-8

doi:10.2839/706808

MH-04-15-022-RO-N